

MEMÒRIA HISTÒRICA DE SANTA CRISTINA D'ARO

Massa sovint, a les poblacions esdevenen fets que amb el pas dels anys s'esvaeixen i fins i tot arriben a esborrar-se per sempre més. Perquè la memòria històrica del municipi continuï aflorant a les nostres vides, aquest article fa una pinzellada a algunes de les efemèrides que aquest any 2012 compleixen una data significativa.

El que entenem, avui, pel municipi de Santa Cristina d'Aro, no sempre ha estat el mateix. A *Història del Baix Empordà* s'explica que l'any 922 el bisbe Guu obté el darrer precepte carolingi per a la seu i que a les vil·les d'Ullà, la Bisbal, Fonteta i Corçà, amb els vilars dependents, hi va afegir la de Malvet. Segons l'arxiver de Santa Cristina, Jordi Gaitx, el que nosaltres ara coneixem com a Santa Cristina d'Aro, excepte Biert (Romanyà de la Selva) i Sant Esteve de Filafamis (Bell-lloc) es coneixia amb el nom de Malvet. El topònim Santa Cristina és posterior a la construcció de l'actual església, que li va donar el nom. Aquesta vil·la que més tard va formar part del municipi de la Vall d'Aro, al 1822, per mitjà d'una iniciativa del regidor Riembaud de Castell d'Aro, el municipi es va dividir en Castell d'Aro i tots els seus nuclis agregats, i Santa Cristina d'Aro tal com avui el coneixem. Una segregació que malgrat les polítiques de l'època no va ser definitiva fins al 1858. A partir d'aquesta data, Santa Cristina d'Aro iniciava un nou municipi amb l'ajuda de diversos hisendats. Un d'ells, Jaume Noguera i Rosés, un indià que va fer fortuna a l'Havana, va pagar, l'any 1877, la rehabilitació del saló de sessions de l'antiga Casa Consistorial, l'actual Casa de la Cultura. El darrer canvi de nom es va produir entre el juliol de 1936 i el setembre del 37. Va passar a dir-se Ridaura d'Aro.

També és sabut que des 1057 la pedra Esportiva de límit entre Solius i Lagostera igual com la pedra rectangular del puig de Matxacuca ho fa des de 1872. I seguint amb l'arqueologia, Santa Cristina d'Aro, segons

l'Albert Gironès a *Vies ferrades, coves i indrets de la Costa Brava*, celebra enguany 335 anys de les primeres notícies que es tenen del menhir de can Llaurador. Manuel Cazorro al 1912 va publicar una ressenya del menhir de la Murtra. Un menhir que el 27 d'abril d'enguany s'han completat 60 anys del seu aixecament protagonitzat per Lluís Esteve i mossèn Gumersindo i amb l'ajuda d'un gran nombre de persones de les rodalies.

Al 1957 Romanyà va perdre el suro gros d'en Cama, emplaçat a la font del Prat, feia 25 metres d'amplada i 14 d'alçada. Aquest mateix any, Lluís Esteve va divulgar, després d'excavar i de restaurar, la *Cista del bosc d'en Roquet* el que Manuel Cazorro 35 anys abans va publicar una ressenya anomenant-lo *dolmen pequeño de Romanyà de la Selva*. La tasca del ganxó Lluís Esteve va continuar, la primavera del 62. En la construcció de la urbanització Serrasol es van descobrir unes restes que amb la tasca d'aquest ganxó evidenciaven una església i un cementiri anteriors a l'església actual. Tan sols fa 5 anys, es va excavar la necròpolis. Al 1982 Lluís Esteve va començar a excavar al nord de l'església romànica de Santa Maria de Bell-lloc.

En la vessant religiosa enguany també es compleixen fites importants com la fi de les obres de l'actual església de Santa Agnès de Solius, concretament al 1782 així com el robatori dels calzes i altres orfèbries de l'església de Sant Martí de Romanyà que es va produir fa 220 anys per uns lladres del camí ral, segons s'explica al número 7 de *Gavarres*. Al 1877 es va construir, a prop de l'ermita de Sant Baldiri, la mina-font per tal que els pelegrins es refresquessin i 10 anys més tard, al 4 de desembre, es va inaugurar la capella del mas Sicars, on avui hi ha el campíng Santa Cristina. Ben entrats al segle XX, el 21 de gener de 1967, 4 monjos del monestir de Poblet es van instal·lar a la rectoria i van fundar l'actual monestir de Santa

Maria de Solius. L'interior de l'església de Romanyà de la Selva es va començar a restaurar al 1982, unes obres que van durar 4 anys. I el 12 de juny del 2002 es van iniciar les obres del casal parroquial de Santa Cristina.

En quant als mitjans de comunicació cal retrocedir 120 anys. *Del tren de Sant Feliu de Guixols. Comentaris d'un Ferroviari*, escrit per Ignasi De Blas i editat per Josep M.ª Vicens ens assabenta que al març de 1892 Joan Bataller va demanar per escrit al consell d'Administració que se li concedís un tros de terreny per llogar-lo, al costat de l'estació de Bell-lloc-Font Picant per construir-hi un quiosc de fusta i destinar-lo a restaurar durant la temporada d'estiu. A les 6 de la tarda del 29 de juny del mateix any, el rector de la parròquia de Sant Feliu de Guixols va beneir el tren, tal com era conegut, i l'endemà *a la hora reglamentaria, 5:01 del meridiano de Madrid...* es va inaugurar fent el primer viatge. Cent anys després d'aquell gran avenç es va recordar el Carrilet o el *feliuet*, com avui es coneix, amb diversos actes

per mitjà de les colles de Carnaval *Els Merlots i Els Caganers Alegres*.

Pel que fa a les carreteres, al 1902 es van iniciar les obres del vial que enllaça Santa Cristina i Castell d'Aro, la GI-662. 10 anys més tard, l'alcalde Josep Rigau va treballar perquè el Ministeri de Foment aprovés la construcció del brançal que uneix Romanyà amb l'antiga comarca de Sant Feliu de Guixols, és a dir, l'actual GIV-6613, aprofitant que ja s'havia projectat la carretera de 3r ordre de Panedes a Calonge. A causa de les interminables retencions que suportava Santa Cristina, el primer trimestre de 1987 la Generalitat va presentar a l'Ajuntament l'esborrany de l'actual variant amb 2 projectes de tractat, un vial que no es va realitzar fins als anys 90. I al 2 de novembre de 1992, l'Ajuntament va aprovar que s'excloqués de la protecció del PEIN la carretera que havia d'unir la població amb les seves platges.

Aquestes són algunes de les efemèrides pròpies d'aquest territori que a dia d'avui anomenem Santa Cristina d'Aro.

GLÒRIA JARA I ALBERTÍ

EDUARD MIRÓ: LA POESIA, PORTA OBERTA A LA TRANSCENDÈNCIA

Eduard Miró i Saladrigas (Barcelona, 1959), poeta, mestre, rapsode i dinamitzador cultural ha publicat recentment el seu darrer recull de poemes *Morir d'amor a Tavertet, al capvespre* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat). El llibre s'acompanya d'un CD amb setze peces musicades alhora que incorpora diverses fotografies. La presentació del poemari a Girona serà el proper dissabte 3 de març a les 6 de la tarda a la Casa de Cultura. Llegiran Imma Morente i Enric Costa; la música serà a càrrec del pianista Salvador Pané, el cantautor Josep Meseguer i les cantants Núria Pradas i Mariel Alende. Una part de l'import del llibre anirà destinat als nens i nenes discapacitats que la Fundació Vicenç Ferrer té a Anaptapur.

El llibre està format per un recull de poesies, fotografies, poemes dedicats, peces musicades, cartes d'amics —com les de l'inici del poemari, que són de l'Abat de Montserrat Cassià Maria Just o de Raimon Panikkar— i del propi poeta i traduccions de poemes al castellà, al txec, a l'anglès i al portuguès. La varietat formal amb acrostics o poemes rimats, així com l'extensió tan variada dels poemes ens donen una visió més extensa de la capacitat poètica de l'autor, que el porta a la construcció d'un vers lliure, on es dona més importància al contingut que a la forma, tot i que en aquest llibre hi ha més rima que en els seus anteriors per tal de potenciar el ritme i ajudar en la composició musical i en la rapsòdia. Pel que fa a les músiques, hi podem trobar diversos estils:

romàntic, jazz, bossa nova, havaneira, vals, música clàssica o de cantautor. És amb aquesta versatilitat que es vol sorprendre el lector a cada pàgina, a cada melodia.

Com deia el Dr. Josep Romeu i Figueras en el pròleg del seu llibre *Perfum de silenci* (1997), *la poesia de Miró s'emmarca dins la "poesia del silenci" i es defineix com una meditació del poeta a mitja veu*. Es tracta d'una poesia sorgida de forma espontània i per inspiració immediata, només a partir d'un instant, d'una imatge, d'un vers, d'una idea o d'una paraula. *Morir d'amor a Tavertet, al capvespre* segueix la mateixa línia de relació de l'home amb Déu que l'anterior recull de poemes *Perfum de silenci*, en el qual es buscava un diàleg amb Déu a través de la natura o de la vida diària: *"Vull que la meua poesia sigui una porta oberta cap a la transcendència. Aquesta bellesa que ens porta a Déu és el concepte de l'immensisme" que ja vaig encetar en el meu llibre Perfum de Silenci: la perplexitat de l'home davant la grandesa inabastable de l'Univers, que evoca l'Absolut, l'arquitectura avantgardista d'aquesta immensitat. El poeta David Jou, quan va presentar el meu llibre Perfum de Silenci, destacava l'atenció especial que adquireix la Paraula des de la transcendència que l'il·lumina i el Silenci, que és descrit en una triple dimensió: el silenci del místic, que es buida de si mateix perquè Déu li ompli del tot aquesta buidor, el silenci com a actitud conscient davant del dolor humà —un silenci que calla per poder comprendre millor— i el silenci*

de Déu, silenci davant la paraula de Déu que triga a arribar, però que gairebé sempre lliura una resposta. Penso que gràcies a l'observació de les meravelles que ens envolten, a la interiorització i a la reflexió cerquem Déu. Raimon Panikkar parlava de la meditació en dues direccions, com a força centrífuga i centrípeta, és a dir, la que el poeta fa de dins cap enfora i a l'inrevés.

El llibre es distribueix en cinc apartats o temàtiques: l'Immensisme, el Transcendent, la Tendresa, l'Humà i l'Amistat, perquè es pot morir d'amor pel medi ambient, per Déu, per la parella, pel proïsme o per l'amic. Es tracta d'una mort simbòlica, però que de vegades hi podem deixar la pell amb l'esforç i la tenacitat que suposa ajudar algú.

La majoria de poemes han estat

escrits gràcies al silenci de Tavertet i a l'observació continuada dels paisatges, de les seves llums... Com diu salvador Pané en el pròleg al llibre, Eduard Miró és "un escultor de versos, un radiòleg de sentiments i un fotògraf estròfic".

"Jo diria que la meua poesia és com el gran angular de l'objectiu d'una càmera fotogràfica, com un gran finestral perquè el lector capti tota l'essència dels meus versos i es captivi de l'espectacle que m'ha impressionat i que ha donat aquesta gran dosi d'oxigen a la meua ànima. Intento que el lector es nodreixi dels perfums, dels colors, en definitiva, de tot allò que pot ser perceptible pels sentits, i que així li permeti adquirir una nova dimensió espiritual".

ANNA JURADO VIERNES